

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Den romantiske skole i Tyskland (1873)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 285. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992358268384/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

slægtede Udtalelser af andre Nationers store Forfattere; Nationalpræget springer da stærkere frem.

George Sand, hvis første Romaner er Udtryk for den samme Bevægelse i Frankrig, som *Lucinde* indleder i Tyskland, siger i *Jacques* og *Lucretia Floriani* gennem Hovedpersonerne som gennem en Maske følgende:

«Paul og Virginie kunde stadigt og uforstyrret elske hinanden. Thi de var to Børn, som var opdragte af samme Moder. Vi kommer fra altfor forskellige Egne . . . For at to Væsener altid skulde forstaa hinanden og forblive forenede ved en uforanderlig Kærlighed, maatte en ensartet Opdragelse have dannet dem som Børn, og de samme Troslærdomme, de samme sjælelige Vaner, ja det samme ydre Væsen findes hos dem begge. Men vi forplante Affødsninger af et stormfuldt og fordærvet Samfund, der staar som en Stedmoder overfor sine splittede Børn og til sine Vildhedstider er mere grusomt end de virkelig Vilde, med hvilken Ret undrer vi os efter saa store offentlige Spaltninger over Hjerternes uafbrudte Skilsmisse og Umuligheden af inderlig Samdrægtighed?»

George Sand er tydeligt nok langt mindre sikker end Schleiermacher paa Sandsynligheden eller Muligheden af, at den Enkelte træffer den saakaldte «Rette», til hvem Kærligheden fuldkomment gør. Jacques siger: «Ægteskabet er nu og for alle Tider efter min Mening en af de afskyeligste Indretninger. Jeg tvivler ikke paa, at det vil blive afskaffet, hvis Menneskeslægten gør noget Fremskridt henimod Retfærdighed og Fornuft; et mere menneskeligt og ikke mindre helligt Bånd vil da erstatte dette og vil fornaa at sikre Børnenes Vel uden for bestandig at lænkebinde Forældrenes Frihed. Men Mændene er altfor raa og Kvinderne altfor fejge til at forlange en mere ædel Lov end den Jernlov, som behersker dem. For Væsener uden Samvittighed og uden Sjælsstyrke passer tunge Lænker. De Forbedringer, som nogle ædle Aander drømmer om, er det umuligt at virkeliggøre i dette Aarhundrede; disse Aander glemmer, at de er hundrede Aar forud for deres Samtidige, og at førend man forandrer Loven, maa man forandre Mennesket.» — Paa Bryllupsdagen siger Jacques til sin Brud: «Samfundet vil nu diktere Dig en Edsformular. Du maa sværge at være mig tro og at være mig lydig, det vil sige aldrig at ville elske nogen Anden end mig, og at ville lyde